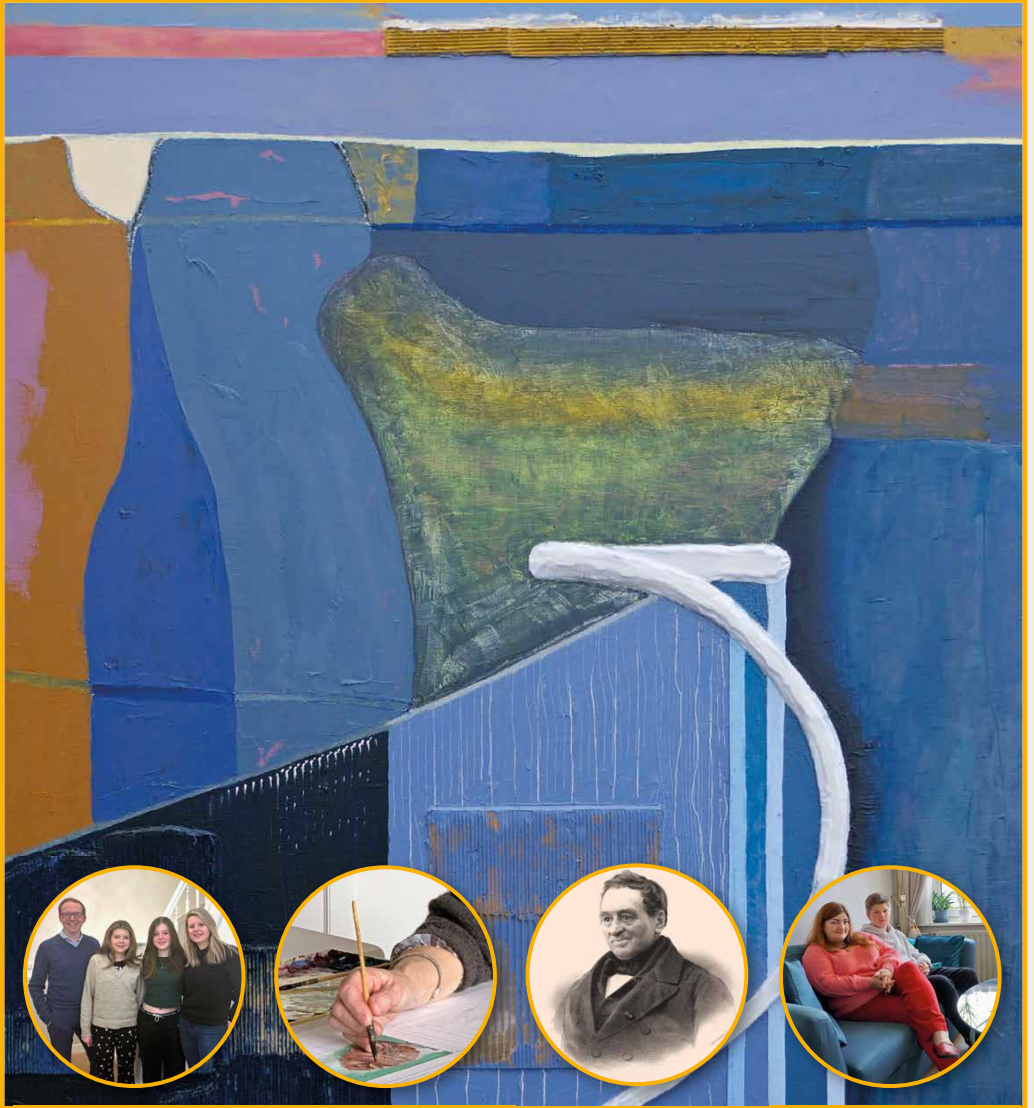

LEEUWENDEEL

Wijkkrant van Wijkvereniging Leeuwendaal | Uitgave: Voorjaar 2023

Amicitia 125 jaar 🦁 Hond in de wijk 🦁 Verhuisd in eigen wijk
Kunst ter plekke 🦁 Tollens weer even thuis 🦁 Gevlucht uit Oekraïne
Koningsdag 🦁 Buitenspeeldag 🦁 Schoonheidsontroering

In dit nummer:

Agenda van activiteiten van Wijkvereniging Leeuwendaal	5
Amicitia 125 jaar!	6
Hond in de wijk	7
Verhuisd in eigen wijk	8
Kunst ter plekke	12
Tollens weer even thuis	24
Gevlucht uit Oekraïne	26
Koningsdag 2023	28
Buitenspeeldag 2023	29
Column: Schoonheidsontroering	31

Colofon

Leeuwendeel is het communicatiemiddel van de wijkvereniging Leeuwendaal

Bestuur Wijkvereniging Leeuwendaal:

Wilgert Opraus, voorzitter, tel. 06 10 97 16 34
Martijn Runderkamp, penningmeester, e-mail:
penningmeester@wijkvereniging-leeuwendaal.nl,
tel. 06 51 33 26 38
Paul Koeslag, algemeen lid/communicatie
Karin Brogtrop, secretaris
Anja Verlaan, lid

Contactgegevens:

Internet: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl
E-mail: info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl
Facebook: www.facebook.com/wijkverenigingleeuwendaal

Redactie Wijkkrant:

Redactie: Barbara Schilperoort, Erika Priebee,
Nora Groot, Annemiek van der Zande
Eindredactie: Annemiek van der Zande
E-mail: wijkkrantleeuwendaal@gmail.com

Vormgeving, realisatie en drukwerk:

Hans de Booij (i.o.v.) Phytalis
Geestbrugkade 35, 2281 CX Rijswijk
06 24 22 39 58
Internet: www.phytalis.nl
E-mail: info@phytalis.nl

Versijning, Oplage & Verspreiding:

Frequentie: 4 keer per jaar
Oplage: 1.200 stuks
Verspreiding: alle adressen in wijk Leeuwendaal
(Rijswijk ZH) en direct betrokkenen

Beste Wijkgenoten,

Misschien ben ik ouderwets. Dat ik nog de moeite neem om een stukje tekst te schrijven. Iedere middelbare scholier laat dat tegenwoordig dankbaar aan ChatGPT over. Tekst schrijven wordt een prehistorische activiteit. Ik kan net zo goed een pijlpunt slijpen uit vuursteen, of met houtskool mijn bakfiets natekenen op het plafond van de voetgangerstunnel onder de Haagweg. Ik zal niet de eerste zijn die daar zijn graffiti achterlaat. Toch denk ik dat zo'n algoritme nog steeds niet goed aanvoelt hoe het is om Leeuwendaler te zijn. Misschien weet het wel dat de Hoornbrug nu voor onderhoud weken lang open staat, maar het weet zeker niet dat de afgesloten Haagweg er net zo verlaten uitziet als de rijksweg in een Polygoon journal ten tijde van de autoloze zondagen. Waar je normaal met gevaar voor het leven van je schoolgaande kinderen een overdrukke straat oversteekt, is het nu wachten op de eerste bewoner die er een picknick tafel neerzet. Zo rustig is het. Wat een contrast met de Geestbrugweg! Die lijdt juist onder het omgeleide verkeer. De trams en auto's staan er soms muurvast. Wordt dat misschien een voorproefje van de situatie als de Binckhorst straks is volgebouwd? Deze prehistorische holbewoner probeert daarom weleens vooruit te kijken naar de toekomst. Wat zouden we het liefst willen zien? Waar dromen we van? Noem me ouderwets, maar dat doe ik liever met elkaar dan dat ik het aan een algoritme zoals ChatGPT over laat.

Wilgert Opraus - Voorzitter Wijkvereniging Leeuwendal

Uit de redactie

Nog heel even en dat zitten we midden in de lente. Ramen en deuren gaan open, iedereen wil graag naar buiten. En dat komt goed uit, want Leeuwendal heeft een volle agenda. In dit nummer blikken we vooruit op alles wat er staat te gebeuren. Met de uitnodiging om te helpen of om gewoon een kijkje te nemen. Of het nu Koningsdag, het jubileum van Amicitia of de buitenspeeldag is. En dit jaar is er weer een Kunst ter plekke. Twee jaar geleden liepen we in het druilerige weer langs de huizen. Met de kunst uitgesteld achter het raam of in de voortuin. De 'oohs' en 'aahs' waren er niet minder om. Nu kan Kunst ter Plekke weer doorgaan als vanouds. Leeuwendal heeft een hoge kunstenaars-dichtheid heb ik me laten vertellen. Er is dus veel moois te zien én te horen. Alvast een sneak preview? Blader dan even verder!

Annemiek van der Zande - Eindredacteur Leeuwendal

27 april

Konings

Dag

Koninklijke vrijmarkt

Twee podia met artiesten

Hou onze socials in de gaten voor het programma en de artiesten

www.winkelcentrumoudrijswijk.nl - volg ons ook op

Onderhoud aan de Hoornbrug

Activiteiten in Leeuwendaaal

Iedere eerste woensdag van de maand: Koffie drinken in Amicitia

Een gezellig bakje koffie drinken met buurtgenoten. Voor iedereen toegankelijk. Vanaf 10:30 in sociëteit Amicitia, Oranjelaan 39.

Zondag 2 april: Start veegseizoen speeltuin Mauritslaan

Gezellige borrel in de Mauritslaan speeltuin (konijnenspeeltuin). Door het jaar wordt de speeltuin volgens schema geveegd. We starten het seizoen gezamenlijk met een grote schoonmaak op 2 april vanaf 14:00 uur. Neem je tuingereedschap mee. We sluiten af met een verbroederende borrel met hapjes. Aanmelden kan via veegrooster.mauritslaan@gmail.com

Dinsdag 4 april: Paaslunch in de Leeuwendaaalker

Gezellige lunch voor Pasen. Van 12:00 tot 14:00 in de Leeuwendaaalker, Oranjelaan 62. Aanmelden kan via kaatjeeb@gmail.com of 06-14633489.

Woensdag 27 april: Koningsdag

Het koningsnummer van de Leeuwendaaal activiteiten. Zie het volledig dagprogramma van het oranjecomité. Locatie: onder de kastanjeboom.

13 en 14 Mei: Kunst ter plekke

Twee-jaarlijkse traditie: gedurende een weekend tonen creatieve bewoners op meerde locaties hun kunsten in de wijk. Denk aan huiskameroptredens, exposities, etc. Bewoners die mee willen doen kunnen zich nog aanmelden bij het Comité Kunst ter Plekke via kunstterplekke2023@gmail.com.

Zondag 4 juni: 25e lustrum sociëteit Amicitia

De bridge-sociëteit bestaat 125 jaar en viert dit met een grootse receptie in en rond het sociëteitsgebouw. Kom langs bij Oranjelaan 39 om kennis te maken met de sociëteit en haar leden!

Woensdag 21 juni: Buitenspeeldag

Een middag vol leuke kinderspelletjes en activiteiten in de straat, zoals: ijsco man, timmeren, pony rijden, schminken, etc. Haal vanaf 13:20 uur je deelnemerskaart en ga alle activiteiten af! Locatie: speeltuin Dillenburglaan.

CONTACTPERSONEN IN DE WIJK

Leeuwenkoor:

Kunst ter plekke:

Oranjecomité:

Straatspeeldag:

Veegrooster speeltuin Mauritslaan: Veegrooster.mauritslaan@gmail.com

BVG De Compagnie:

Annelies Stumpel, astumpel@planet.nl

Frans Werter, kunstterplekke@gmail.com

info@ocleeuwendaal.nl

buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com

Veegrooster.mauritslaan@gmail.com

info@bvgdecompagnie.nl

Mist u nog iets? Laat het ons weten!

Amicitia 125 jaar! Vier het mee op 4 juni 2023!

Dit jaar viert Sociëteit Amicitia haar vijftiengste lustrum. In 1898 werd de sociëteit opgericht door een aantal Rijswijkse notabelen met als doel “het bevorderen van gezellig verkeer”.

Drie decennia lang huurde Amicitia ruimte in de nabijheid van Leeuwardal, onder andere in het intussen verdwenen Hotel Leeuwardal op de hoek van de Oranjelaan en de Geestbrugweg. In 1928 werd het huidige gebouw aan de Oranjelaan 39 aangekocht en verbouwd onder leiding van toenmalig buurtgenoot architect Speelman. Sinds die tijd doet het dienst als sociëteitsgebouw waar uiteenlopende activiteiten worden georganiseerd.

Vanaf de 80-er jaren wordt het vooral gebruikt als bridge-sociëteit waarin op vrijwel elke doordeweekse dag wordt gebridget. Daarnaast wordt het gebouw uitgeleend voor evenementen zoals Kunst ter Plekke en Rijswijks Pracht. Sommigen

kennen het vanwege de maandelijkse koffie-ochtend of als locatie van een stembureau – ook dit jaar weer voor de verkiezingen van Provinciale Staten en de waterschappen. Er worden ook regelmatig bridgelessen gegeven.

Op zondag 4 juni organiseert Amicitia van 15:30 tot 18:00 uur een receptie in en om het gebouw om dit 25e lustrum te vieren. Mede dankzij de steun van de wijkvereniging kunnen wij onze wijkgenoten uitnodigen om langs te komen voor een drankje en een hapje en om nader kennis te maken met de jarige sociëteit en haar leden. U bent van harte welkom!

Joris Al, voorzitter

In de Koninginnelaan woont een levendige Labradoodle. De Labradoodle is een vrolijke, zachtaardige hond met gevoel voor humor en veel energie! Deze hond verhaart niet en is zeer geschikt voor mensen met een allergie. Hij is er in verschillende kleuren: blond, bruin, peper en zout en zwart. Al deze eigenschappen spraken Simone en Brenda erg aan. Bovendien vinden ze dat deze hond een lieve kop heeft, slim is en een allemansvriend is.

Er werd naarstig gezocht naar een nestje. Dit ras is erg populair en de vraag enorm. Via de Vereniging van Labradoodles vonden zij een betrouwbare fokker in Zeeland. Deze fokker had daar een nestje met blonde en bruine honden maar er was ook een wachtlijst! Toen zij voor een puppy in aanmerking kwamen mochten zij een hondje uitzoeken en wat vaak gebeurt: deze hond kwam naar hen toe. Een goed teken dus.

Na 8 weken mocht de bruine Labradoodle mee naar Rijswijk. De hele familie blij: "Wij hebben de leukste". En dat vinden ze nog steeds! Nu moest er een passende naam worden gevonden. Samen met Mees en Suus kwamen zij uit op de naam: Boaz.

Simone had ervaring met honden en al snel was Boaz zindelijk. Hij is nu 17 maanden en helemaal in het gezin opgenomen. Hij vindt autorijden leuk en gaat mee op de wintersport want hij houdt van sneeuw. Het water langs de Vliet vindt hij ook heel interessant. In de wijk vindt hij het heerlijk om met andere honden te dollen (allemansvriend!). Voor die sociale contacten gaat hij 2 keer per week mee met de hondenuitlaatservice.

Boaz heeft een heel goed leven bij Simone, Brenda, Mees en Suus. Het is hun prinsje. Enthousiaste hond waar de hele familie erg blij mee is.

Nora Groot

Verhuisplannen hadden Mara van der Poel en Peter Knijp en hun kinderen Rozemarijn (16) en Quirine (14) eigenlijk helemaal niet. Ze woonden namelijk sinds 2005 met veel plezier aan Geestbrugweg 20. Totdat ze midden in coronatijd een telefoontje kregen van de bewoners van Geestbrugweg 42 met 'de heads up'. Het kwartje viel niet gelijk, maar al snel begon het te dagen dat de 'heads up' ging over het pand aan Geestbrugweg 44.

Geestbrugweg 42 en 44, nu twee woonhuizen, waren lange tijd in gebruik als één bedrijfspand. Een ingenieursbureau op het gebied van pijpleidingen was er gevestigd. Velen herinneren zich misschien het beeld van een struisvogel met zijn kop in een buis, dat in de voortuin stond. Nummer 42 was jaren eerder al afgestoten van het bedrijf. Peter en Mara hadden tijdens een etentje in het mooi verbouwde huis laten vallen het graag te willen weten als het naastgelegen deel op nummer 44 vrij zou komen. En dat was na al die jaren eindelijk het geval (en voor de trouwe funda bezoekers onder u die zich afvragen hoe het komt dat ze dit

gemist hebben: het huis stond op funda in business als bedrijfspand)! Peter en Mara besloten de gok te wagen. Ze troffen een lek dak, water (met kikkers!) in de kelder en muffige kantoorruimtes met rood tapijt op de vloer. Toch zagen ze het potentieel, ook omdat ze hadden gezien wat de burens er van hadden gemaakt.

Ze besloten de sprong in het diepe te wagen, aldus Mara, en met hulp van een goede aannemer, aldus Peter, startte de verbouwing snel nadat ze eind juni 2021 de sleutel kregen. De aannemer gaf aan dat de klus op 1 april 2022 klaar zou zijn. Nu

lopen verbouwingen altijd uit en kosten ze veel meer dan gepland, maar 1 april bleek geen grap te zijn: toen was de verbouwing echt klaar. Wel een stuk duurder, ook omdat door corona de materieelkosten enorm waren gestegen. In de tussenliggende 9 maanden ging Peter elke dag langs bij de bouw, super handig natuurlijk dat het oude en nieuwe huis zo dicht bij elkaar lagen. Met een grote grijns vertelt Peter dat alles helemaal gestript werd en je vanuit de kelder door het dak heen naar buiten kon kijken. Glunderend laat hij de verbouwingsfoto's zien. Mara geeft toe dat ze het huis in het begin wat minder frequent bezocht, omdat ze het af en toe niet kon aanzien en zich afvroeg of het wel goed zou komen.

Nou, uiteindelijk is het zeker goed gekomen. Van het muffige bedrijfspand met systeemplafonds is niets meer over, het is verbouwd tot een prachtig woonhuis. Spannend was het om de juiste woonvergunningen van de gemeente te krijgen, maar door een parkeerplaats op eigen terrein te creëren werd ook die bureaucratische horde genomen. Leuk detail is de verhuizing zelf. Peter en Mara hadden een verhuisbedrijf ingeschakeld. Overlegd werd hoe de verhuizing het beste kon plaatsvinden over die kleine afstand, maar de eigenaar van het verhuisbedrijf was er snel uit: gewoon op de gebruikelijke manier van inpakken, in de wagen laden, en uitpakken. Dat waren de verhuismannen gewend, een andere manier zou 3 keer zo lang duren. En zo kwam het dat de verhuswagen ingeladen werd en vervolgens alleen maar een paar meter achteruit hoefde te rijden tot het nieuwe huisnummer. De ver-

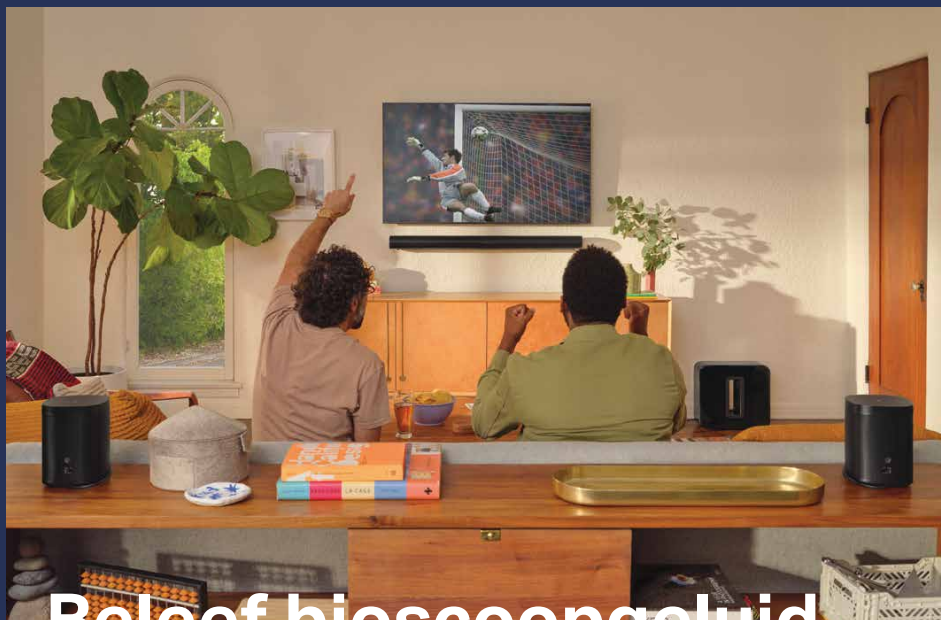

huismannen hadden nog even het plan om de piano over de stoep te verplaatsen, maar daar wisten Mara en Peter snel een stokje voor te steken.

En het beeld van de struisvogel uit de voortuin? Prijkt die nog ergens in hun mooi aangelegde tuin? Nee, die is door het bedrijf meegenomen naar de nieuwe bestemming.

Christianne Bleijenbergh

SONOS

Beleef bioscoopgeluid in je eigen huis

Kom voor een luistersessie naar onze Sonos Experience Store
en laat je adviseren over alle Sonos producten.
Desgewenst kunt u gebruikmaken van de installatiemogelijkheden
door ons serviceteam.

de Vries | elektro

SINDS 1930 | BEELD • GELUID • WITGOED

www.devrieselektro.nl

Emmastraat 10 - Rijswijk - T. 070 390 05 05 - info@devrieselektro.nl

Bij Werker Notariaat zijn wij gespecialiseerd in familie- en erfrecht.

U kunt bij ons terecht voor:

- ▶ levenstestamenten
- ▶ testamenten
- ▶ huwelijks- of partnerschapsvoorwaarden
- ▶ samenlevingsovereenkomsten
- ▶ schenkingen
- ▶ verklaringen van erfrecht en/of executele
- ▶ advies en hulp bij de afwikkeling van een nalatenschap

Ook zijn wij gespecialiseerd in ondernemingsrecht gericht op het MKB.

Daarnaast kunt u voor onroerend goed transacties, zoals de overdracht van een woning of het vestigen van een hypotheek, bij ons terecht.

Meer informatie over onze dienstverlening, ons kantoor en team vindt u op onze website www.werkernotariaat.nl.

Voor vragen zijn wij telefonisch bereikbaar op 070 219 78 78.

WERKER
NOTARIAAT

Maanweg 174
2516 AB Den Haag

070 219 78 78
info@werkernotariaat.nl
www.werkernotariaat.nl

De abstracte schilderijen van Allan Schornagel

Allan maakt abstracte schilderijen. Zijn foto's van muren en stoepen zijn daarvoor de basis. Elementen van die foto's plaatst hij in een andere context door ze uit te vergroten of juist te verkleinen. Of door andere kleuren te gebruiken waardoor een nieuwe compositie ontstaat. Allan heeft er altijd behoefte aan gehad het vanzelfsprekende niet als vanzelfsprekend aan te nemen. Er moet balans in een schilderij zitten zowel qua kleur als qua compositie. Een schilderij is af als de balans goed is.

Als kinderpsychiater gebruikt hij taal, maar schilderen is een andere manier om je uit te drukken. Allan komt tijdens het schilderen in een flow, vergelijkbaar met motorrijden. Het is ook een escape. Je kunt belemmeringen achter je laten, wegzetten. Gaande het schilderen komt er meer structuur. Het gevoel blijft, maar de scherpe randen gaan eraf. Allan overwoog ooit schilder te worden. Hij droomt van een groot atelier en denkt er ook over te gaan beeldhouwen.

Yvonne Mulwijk

Fotografie: Hugo de Wolf

Hanneke Swaap: 'Wat je vanuit gevoel maakt, lukt altijd'

Haar werk ontstaat vanuit gevoel. Dat gaat vanzelf. Met soms in enkele minuten een tekening of schilderij.

Hanneke is geboren in Indonesië waar ze als kind in een jappenkamp zat. 'Ik herinner me dat ik daar al met stokjes in het zand tekende. De behoefte om te tekenen of te schilderen heb ik altijd gehad.' Dat blijkt wel uit haar dagboeken die grotendeels uit tekeningen bestaan. Creativiteit zit in haar dna. Een van haar zussen is kunstenaar, een ander heeft een galerie gehad. Moeder borduurde schilderijtjes in het klein.

Ze heeft een opleiding gevolgd aan de kunstacademie met specialisatie fotografie. Hanneke heeft ook schilderles gehad van Karel Delfos. 'Een zeer inspirerende man. Hij leerde dat je niet moet nadenken, maar moet kijken.' Wanneer ze tekent of schildert, krie-

belt het in haar hele lijf. 'En als het goed gaat, gaan mijn tenen krommen.' Iets precies naschilderen of volgens opdracht werken lukt niet. Het wordt altijd anders. Haar gevoel is haar kompas. 'Want wat je vanuit gevoel maakt, lukt altijd.'

Annemiek van der Zande

Fotografie: Loek Caubo

Nicole Verhalle: 'Ik schep landschappen van gedachten waarin ook jij, als kijker, kunt ronddwalen'

'Kunst maken geeft zin. Schilderen is dus een kwestie van zingeving. Van begeerte. Drift. Drang. Passie. Passie is het najagen van schoonheid. De grootste kennis van al is schoonheid. Bezig zijn met schoonheid is een deugd. Net als scheppen zelf. Je

zien. Ze gingen rond in de kamer waar mijn grote Limburgse familie tijdens verjaarsvisites bij elkaar kwam. Dat voelde als een beloning, want ik deed iets goeds, iets dat al die mensen mooi vonden, van mijn oom melkboer tot mijn oom de priester.

“Lichtvoetig maar niet oppervlakkig”

bezingt de wereld. Een schilder zie ik als een troubadour. Als schilder maak ik een visueel lied over wat ik zie.

Altijd al was ik aan het tekenen. Mijn moeder liet mijn tekeningen trots aan anderen

Een stapeling associaties

Je kijkt naar iets, vraagt je af wat het voorstelt, dan ga je associëren. Ik werk vanuit associaties. Schilder een stapeling associaties, net als een gedicht. Poëzie is "food for thought". Je scherpt je aan wie je leest, aan

ven. Ik schep landschappen van gedachten waarin ook jij, als kijker, kunt ronddwalen. "Landschappen zijn geen zielstoestanden maar sommige zielstoestanden zijn landschappen", zoals de Zweedse dichter en romanschrijver Lars Gustafson formuleerde.

Ik wil het me niet makkelijk maken. Geen herhaling van wat je nu eenmaal goed kunt. Dan kom je niet vooruit, maak je geen vorderingen. "Lichtvoetig maar niet oppervlakkig". Zo wordt mijn werk vaker getypeerd. Er straalt levenslust uit. Een zoektocht naar de essentie, daar ligt mijn ware passie.'

wie je kiest. Ik heb taal nodig om me innerlijk te verdiepen. Dichters en kunstenaars doen hetzelfde: het ordenen en verfijnen van de wereld. Wanneer je schildert, associeer je en organiseer je. Vraagt je voortdurend af of wat je doet past, versterkt, verbetert. Je máákt, terwijl je kijkt. Schilderen is een onderzoek naar de essentie van de wereld en de tijd waarin je leeft. Daarbinnen orden je die wereld vanuit je eigen visie.

Wanneer je te véél bedenkt, verliest het werk aan kracht. Je onderbewuste doet mee. Ik zie de wereld als landschappen. Innerlijke landschappen, waarin ik groei ervaar en hoop. Wat mij, wat jou fascineert, wil ik vastleggen en doorge-

Barbara Schilperoort

Fotografie: Hein van Liempd en Fabian Verhale

Runilde Koebrugge: 'Ik hou heel erg van kleur. Dat kan met vilt heel mooi'

'Als ik aan het werk ben, en ik kijk op de klok, is er zomaar een uur voorbij.' Viltlen is mindfull, maar ook lichamelijk zwaar. Je legt plukken wol neer, maakt ze nat met zeepwater en begint met rollen. Textiel staat centraal in het leven van Runilde Koebrugge. De Twentse familie van haar moeder had een textielwinkel. Op haar 5e jaar kon ze al breien. Niet verbazingwekkend dat ze op de Havo en daarna de lerarenopleiding koos voor textiele werkvormen.

Zoals dat in het leven gaat verdween haar grote liefde textiel naar de achtergrond. Ze kreeg een burnout en haar begeleider zei: het is belangrijk om creatief bezig te zijn. Ze ging weer breien en nam les in viltlen. 'Het leuke van viltlen is, je ziet vrijwel direct resultaat.' 'Ik hou heel erg van kleur. Dat kan met vilt heel mooi.' De kleuren mogen knallen; roze, paars, rood. Passievolle kleuren. Net zoals de kleuren in haar huis. 'Kijk, ik heb van een oude zijden sjaal een nieuwe sjaal gemaakt. Met vilt heb ik een rand eraan gemaakt. Dit zou ik kunnen doen met een sjaal van iemand die je dierbaar is, als herinnering.'

De droom is om een plek te hebben waar ze haar spullen kan verkopen. Het lastige is een redelijke prijs te vragen. Er zitten materiaalkosten in en de werkuren: als ze het omrekent houdt ze er soms maar 1 euro per uur aan over. Dus ervan leven kan niet. 'Maar tegelijkertijd word ik zo blij van het maken.'

Marissa Koopmans

Fotografie: Loek Caubo

Anik Penez: 'Als ik schilder, vergeet ik alles'

Dat ze zou gaan schilderen kwam niet als een verrassing. Anik kreeg de liefde voor het schilderen van haar vader mee. Door een expositie van amateurschilders in de

Oude Kerk, enkele jaren geleden, begon het ook bij haar te kriebelen. Ze meldde zich aan bij Club Te Werve. Daar krijgt ze les van Ben Stolk.

Anik houdt van kleur. Dat zie je terug in haar schilderijen die allemaal kleurrijk zijn. Ze schildert voornamelijk personen. 'Ik gebruik een aansprekende foto en geef daar een eigen interpretatie aan. Ik streef niet naar 100% gelijkenis. Ik wil een verhaal vertellen.' Heel mooi is haar interpretatie van de roman Het zwijgen van Maria Zachea. Het schilderen brengt haar rust. 'Als ik schilder, ben ik weg en vergeet ik alles. En ik wil de uitdaging aangaan. Mijn ultieme uitdaging is een heel groot schilderij met meerdere personen. Dat kost ontzettend veel tijd, maar lijkt me helemaal geweldig.'

Annemiek van der Zande

Fotografie: Loek Caubo

Mary Francissen: 'Het plezier gaat boven alles'

Van jongs af aan was Mary creatief bezig. Altijd aan het knutselen, maakte Barbie-poppenkleertjes, sieraden van gips enzovoorts. De familie kwam regelmatig op landgoed Te Werve door het werk van haar vader. Mary ontdekte daar een schildersclubje en zo begon haar passie voor schilderen. Niemand minder dan Karel Delfos gaf daar les. Hij leerde haar de fijne kneepjes van het aquarelleren, inspireerde haar enorm. Ze had 10 jaar les bij Karel toen hij helaas overleed. Zijn opvolger was Bill Bogaarts en af en toe gaf Ad Kroes een gastles. Mary heeft dus van prominente Haagse schilders les gehad.

digde Mary aan om zelf les te gaan geven. Zo startte het lesgeven in haar atelier thuis in de Oranjelaan. Ze geeft al jaren les aan groepjes van maximaal 6 leerlingen. Zowel Mary als haar leerlingen doen dat met veel plezier. Via mond tot mond reclame komen ze bij Mary op les. Ze probeert haar leerlingen te inspireren en streeft naar perfectie.

Het schilderen kreeg haar in de greep en ze was heel productief. Portretten, stillevens, bloemen en alledaagse voorwerpen. Het plezier ging boven de verkoop of meedoen aan exposities. Een ommezwaai in haar techniek kwam toen zij een expositie bezocht van Kitty Mulder, aquarellist, tekenaar en schilder. Zij gebruikte watjes als penseel en dat gaf een bijzonder diffuus effect. Mary was weg van deze techniek en ging bij Kitty op les. Mary nodigde haar uit voor een gastles op Te Werve. Kitty op haar beurt moe-

Nora Groot

Fotografie: Paul Francissen

Ruben de Hosson: 'Ik vind het heel héél leuk om mezelf uit te dagen'

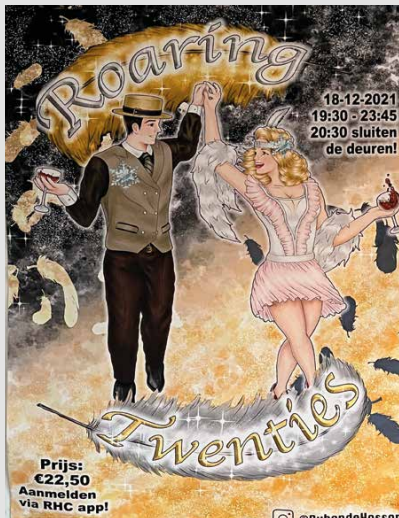
Tekenen, vindt Ruben de Hosson, is rustgevend. 'Het zorgt ervoor dat je dieper in jezelf graaft naar dingen die belangrijk zijn en die je definiëren.' Ruben begon in groep drie tekeningetjes te maken van Pokemon. 'Ik had daar talent voor', stelt hij nuchter vast. 'Pokemon is de allereerste game waarvan ik fan was. Het is een avontuur met fictieve wezens. Niet alleen heb ik daardoor Engels geleerd, maar ik heb er ook mijn fantasie vandaan gehaald.'

Ruben volgt inmiddels een opleiding styling in Amsterdam. Ook uit de Japanse stripstijl Manga haalt hij inspiratie. Hierbij spelen getekende karakters met overdreven grote ogen een rol. 'Manga is bijzonder en bizar op een gave manier, met veel fantasie en actie.' 'Als ik een nieuw concept van een personage bedenkt, dan vind ik het heel héél leuk om

mezelf uit te dagen. Ik wil dat het design solide is. Dat kost veel tijd. Als ik afstand neem van mijn tekening en zie hoe het geheel eruit ziet, dan bedenk ik: is dit nieuwe karakter dat ik aan het designen ben gedetailleerd genoeg? Is het wel bizar of aangrijpend genoeg? Lijkt 'ie op wat ik in mijn hoofd had? Is zijn kleurenpalet fijn om naar te kijken?'

Muziek in kunst vastleggen is ook een droom van Ruben. Recent ontmoette hij in de Melkweg in Amsterdam zijn favoriete Britse artiest, Fox Stevenson. Een kort praatje na afloop van het concert resulteert misschien wel in het animeren van een volgende video van de artiest. 'Ziek!', aldus Ruben.

Marissa Koopmans
Fotografie: Loek Caubo

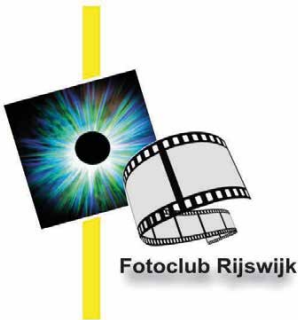

KORTELAND AUTO'S

- * in- & verkoop
- * onderhoud & reparatie
- * apk
- * schadeherstel
- * aircoservice

Korteland Auto's en Onderdelen BV
Oranjelaan 42 - 2281 GE Rijswijk - 070 390 29 00
www.kortelandautos.nl - info@kortelandautos.nl

Bij Fotoclub Rijswijk komen ruim 67 jaar enthousiaste fotografen, zowel beginners als gevorderden, bij elkaar. De wekelijkse clubavonden zijn in de periode van september tot juni op vrijdagavond van 20.00 uur tot circa 22.30 uur in onze clubruimte in het Havenkwartier in Rijswijk.

Wij zijn een kleine fotoclub, waarbinnen je in een vriendschappelijke sfeer tijdens de wekelijkse clubavonden je fotografische en artistieke vaardigheden kunt verbeteren.

Voor algemene informatie en ons programma kijk op: www.fotoclubrijswijk.nl

Financieel gezond worden en/of blijven?

- financiële planning
- risicobeheer
- echtscheidingsbemiddeling
- hypotheek
- pensioenen
- verzekeringen

Ons team helpt u graag

lancyr+

Adviesgroep Rijswijk

Verzekeringen & Financieel Advies

Nijverheidsstraat 112 ● 2288 BB Rijswijk ● 070 390 72 35 ● info@lancyrrijswijk.nl

Chez Michelle

pure, natural & personal skincare

U bent bij mij welkom voor natuurzuivere huidverzorging & behandelingen waarbij aandacht, kwaliteit en een persoonlijke benadering voorop staan.

- **Behandelingen en producten van Dr. Hauschka Cosmetics**
- **Ook voor advies en aanschaf producten**
- **Scholieren en studenten 10% korting**

Frederiklaan 35
2281 XM Rijswijk

T 06 - 25053569
E info@chez-michelle.nl

W www.chez-michelle.nl
F [ChezMichelleSkincare](https://www.facebook.com/ChezMichelleSkincare)

TROTSE BEWONERS VA

Hoogenraad
VERZEKERINGSADVISEURS

verzekeringsadvies bij u om de hoek
100% onafhankelijk en deskundig

070 399 65 60 • HOOGENRAAD-VERZEKERINGSADVISEURS.NL

N HET POSTKANTOOR

HAAGWEG 177 2281 AJ RIJSWIJK

NVM

HOOGENRAAD

NVM MAKELAARS

MAKELAARS SINDS 1903

070 399 36 34 • HOOGENRAAD.NL

Tollens prijs voor schrijver, dichter, columnist Ellen Deckwitz

Sinds enkele prijzen is het de gewoonte de vijfjaarlijkse Tollensprijs uit te reiken in het Museum Rijswijk. Het oude gedeelte van het complex was van 1846-1856 het (laatste) woonhuis van Hendrik Tollens, in zijn tijd de meest populaire dichter. 'Vader Tollens', die bij zijn dood aan elke tafel een stoel leeg liet, aldus een krant.

Bij zijn zeventigste verjaardag was het druk in Ottoburg. Allerlei lieden kwamen cadeaus aanbieden. Het kleine Rijswijk was even het middelpunt van de literaire wereld. Eén geschenk was een fonds op naam, waarvoor hij zelf de bestemming mocht kiezen. Het Tollens-fonds ondersteunde later (nabestaanden van) schrijvers en dichters en vanaf 1903 reikte het elke vijf jaar een prijs uit. Daarmee is het de oudste literaire prijs van ons taalgebied! Lang werd deze in betrekkelijke stilte uitgereikt bij de winnaar thuis, inmiddels is het fonds teruggekeerd naar de plek waar het ooit begon: het 'Tollens-huis'.

Volksdichter

Daar werd 11 december 2022 de prijs uitgereikt aan Ellen Deckwitz, schrijver, dichter, columnist. Zij probeert lezerspubliek – en vooral het jongere deel ervan – enthousiast te maken voor poëzie. En dat is wat Tollens eigenlijk ook deed. Hij was onze 'volksdichter', onze eerste 'dichter des vaderlands' avant la lettre. Zijn werk werd in voor die tijd enorme oplagen gedrukt, gelezen, voorge-

dragen, beluisterd. Hij was ook de schrijver van ons eerste volkslied, Wien Neerlands bloed door d'aders vloeit (zo luidde de titel in 1817), van herkenbare gezinspoëzie en van vaderlandse gevoelens. Toen hij zich had teruggetrokken uit zijn verhandel in Rotterdam ging hij 'buiten wonen'. Rijswijk kreeg één van de bekendste Bekende Nederlanders als inwoner. Hoewel

Ottoburg in het centrum van het kleine dorp lag, ervoer hij zijn verblijf hier inderdaad als 'buiten'. Als hij geen wandelingen door de omgeving maakte, genoot hij wel van zijn enorme

achtertuin, die achter de huizen van de Herenstraat doorliep tot wat nu de Willemstraat is. In een gedicht schreef hij al dat hij in Rijswijk begraven wilde worden. Op de oude begraafplaats achter de kerk is inderdaad zijn graf. Als leden van het fondsbestuur hebben we er voorafgaand aan de prijsuitreiking een witte roos neergelegd en geluisterd naar het gedicht waarin hij om dat graf vraagt.

Hendrik Tollens

Huis Ottoburg

Uitreiking prijs aan Ellen Deckwitz

Overwintering op Nova Zembla

Als dichter is Tollens aardig in de vergetelheid geraakt. Zijn werk werd weldra ouderwets bevonden. Geen poëet op een goddelijke zangberg, maar een rijmelaar. Maar juist door de eenvoud van veel gedichten werd hij populair bij het volk van zijn tijd. Naast het volkslied bleef vooral zijn epos over de Overwintering op Nova Zembla bekend. Bij de laatste uitgave hiervan, in 2019, hield het Museum een symposium over Tollens, met een tentoonstelling. Wat dat betreft houdt Rijswijk hem wel in ere. In 1849 stond hij een gedicht af 'voor de armen van Rijswijk', in zijn sterfjaar een bundeltje voor de nieuwe bewaarschool. De Stichting Historische Projecten geeft de laatste jaren boeken over 'Iconen van Rijswijk' uit. Tollens zou mooi in dat rijtje

passen, ware het niet dat er in 2006 als een boekje met bloemlezing in die reeks is verschenen. De moeite waard om te ervaren wat zijn publiek destijds aansprak. En wat ons misschien nog aanspreekt.

Tollens. Het Fonds. De Prijs.

Ellen was er oprecht blij mee en de uitreiking werd dan ook een geanimeerde bijeenkomst met veel gedichten en met een sprankelend optreden van de Literaire Boyband. In een hoekje van de zaal bekeek Tollens in beeldvorm wat er allemaal gebeurde. De eer was natuurlijk voor de winnares, maar de oude meester was weer even thuis op de plek waar hij zo'n gelukkige laatste periode in zijn leven heeft doorgebracht.

Ruud Poortier

Gevlucht uit Oekraïne

Onze wijk Leeuwendaal lijkt een “gewone” wijk zoals velen in Nederland. En toch gaat achter vele voordeuren een bijzonder verhaal schuil. Zelfs de oorlog in Oekraïne komt dichtbij met de huisvesting van een gevluchte familie uit Oekraïne. De familie woont eigenlijk net niet bij ons in de wijk, maar aan de overkant van de Geestbrugkade.

Moeder Olena (45 jaar) en zoon Kirill (15 jaar) zijn in het voorjaar van 2022 gevlucht uit Oekraïne en uiteindelijk aan de Hoekweg in Voorburg terechtgekomen. Oudste zoon Misha (20 jaar) is achtergebleven in Kiev. Hij studeert daar aan de universiteit. Het gezin bewoonde sinds 1989 in Marioepol een appartement vlakbij het centrum. Olena is

zelfstandig psycholoog. Ze was tevreden met haar leven. Toen begon de oorlog in 2014 met de bezetting van de Krim, Donetsk en Luhansk. De oorlog was destijds slechts 120 km verwijderd van Marioepol. Rusland heeft toen wel bombardementen uitgevoerd, maar slaagde er niet in Marioepol te bezetten.

Op 24 februari 2022 werd alles anders. De stad werd zwaar gebombardeerd. Er brak grote paniek uit. De mensen hadden dit totaal niet verwacht. In paniek ging iedereen eten hamsteren. De scholen gingen dicht en mensen bleven thuis van hun werk. Olena vluchtte met Kirill na een paar dagen het huis uit. Het was te gevaarlijk om daar te blijven. Ze schuilden op verschillende plaatsen in kelders voor het oorlogsgeweld. De omstandigheden werden steeds slechter en gevaarlijker. De woningen waren allemaal zwaar beschadigd. Eten werd buiten gekookt en het zoeken naar eten werd steeds moeilijker en gevaarlijker. Het gebeurde regelmatig dat mensen niet terug kwamen van een zoektocht. Door het ontbreken van communicatiemiddelen wisten ze totaal niet wat er om hen heen gebeurde. In de laatste schuilplaats zaten ze met 300 vluchtelingen opeengepakt in een ruimte met slechts 4 toiletten en 1 douche. Het was in de kelder niet meer uit te houden. Daarom ging Olena op 7 april weer

samen met haar zoon in haar grotendeels verwoeste appartement wonen, terwijl het oorlogsgeweld in volle hevigheid doorging. Ze wilde nog maar één ding; zo snel mogelijk met haar zoon weg van alle ellende.

Het is voor Olena heel moeilijk de totale wanorde en bedreiging te beschrijven. Ze zegt dat het moeilijk is voor te stellen dat je op een gegeven moment immuun wordt voor alles wat er om je heen gebeurt. Uiteindelijk zijn Olena en haar zoon op 1 mei in twee auto's met een aantal mensen weggevlucht uit de stad. Dwars door de beschietingen kwamen ze uiteindelijk aan in de door Oekraïne gecontroleerde stad Zaporizja. Via Polen zijn ze in Nederland terechtgekomen. In Polen hadden ze op social media een oproep geplaatst voor woonruimte. John en Christel Gibbs, die een appartement bezitten aan de Hoekweg hebben hierop gereageerd en hen tijdelijk deze woning in Voorburg aangeboden. Met 2 rolkoffertjes kwamen ze daar aan, één met kleding en één met studieboeken van Olena.

Ze zijn hier heel gastvrij ontvangen. Het contrast met de omgeving waar ze

vandaan kwamen is heel groot. Zij ervaren Nederland als een heel rustig, vredig en welvarend land waar vriendelijke en behulpzame mensen wonen. Olena heeft haar beroep als psycholoog weer opgepakt. Er was en is grote behoefte aan psychische ondersteuning bij vluchtelingen uit en in Oekraïne. Haar cliënten die haar in Oekraïne bezochten weten haar nog steeds te vinden. De hulpverlening vindt grotendeels online plaats. Olena is bezig de Nederlandse taal te leren en dat valt niet mee. Kirill zit sinds september op het Edith Steincollege in Den Haag in een klas met uitsluitend Oekraïense kinderen. Er wordt in de Nederlandse taal les gegeven. Dat is wel even wennen, maar Kirill kan inmiddels goed Nederlands verstaan en een beetje spreken. Het is allemaal nieuw en zo anders dan hij gewend is; een andere school, andere taal, allemaal onbekende mensen.

Ze vonden mijn vraag naar hun toekomstplannen het moeilijkst te beantwoorden. Hun leven is voorlopig nog omgeven door veel onzekerheden.

Jan Oosterdijk

Koningsdag 2023: we maken er samen weer een feest van!

De tijd vliegt! Donderdag 27 april is het alweer zover: Koningsdag rondom onze geliefde kastanjeboom. Het programma is weer aantrekkelijk voor iedereen. We beginnen 's morgens vroeg met de kindervrijmarkt. Tijdens de Strijd der Titanen nemen de straten het sportief tegen elkaar op. Er zijn kinderspelen, de bar is open en er is muziek. Ook dit jaar zal er weer een topband op het podium staan. Het gedetailleerde programma valt in april in de bus. Het Oranjecomité is druk met alle voorbe-

reidingen. Op de dag zelf, zijn extra handen zeker welkom. Dus wil je een paar uur helpen als vrijwilliger (bar, kinderspeltjes, etc.), geef het door via WhatsApp op 06-52596881. De dag zelf bestaat alleen voor én door de wijk gezamenlijk.

Wij kijken er al naar uit. Hopelijk zien we velen van jullie op 27 april!

Het Oranjecomité

Buitenspeeldag woensdag 21 juni 2023 - Help je mee?

Dit jaar vindt de Buitenspeeldag in Leeuwendaal plaats op woensdagmiddag 21 juni. De kinderen kunnen zich dan weer uitleven bij diverse activiteiten rondom het speeltuintje aan de Dillenburglaan; oud-hollandse spelletjes, ponyrijden, skelteren, schminken, op een springkussen, schilderen en nog veel meer. Ook kan er weer gedanst worden tijdens de silent disco en aan eten en drinken wordt ook gedacht (ijsjes, popcorn, limonade). Om deze dag tot een succes te maken zijn we afhankelijk van enthousiaste vrijwilligers.

we allemaal van het plezier van de kinderen genieten. Wil je nog meedenken over de activiteiten en deel uitmaken van het organisatiecomité? Of wil je het evenement sponsoren? We horen het graag!

Kom jij ons een handje helpen?

Opbouw van 9:30-12.00

Begeleiding van activiteiten: 13.00-16.00

Afbouw: 16.00-18.00

Stuur een mailtje met je naam en telefoonnummer en het moment dat je kan helpen naar buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com. Kan je zelf niet omdat de kinderen nog te klein zijn, maar ken je een lieve buurvrouw, buurman, opa of oma van binnen of buiten de wijk.... Vraag ze gerust, want hoe meer vrijwilligers er zijn, des te meer kunnen

Tot 21 juni – zorgen jullie voor de zon?
Kathelijn, Annemarie, Marte en Fabienne

SMAAK VAN HET ZUIDEN

Wijnabonnement

Met het wijnabonnement van Smaak van het Zuiden heeft u altijd de juiste wijn in huis.

Eens per kwartaal wordt het bij u thuisgebracht en u krijgt een print met de wijnbeschrijvingen erbij.

Het pakket bestaat uit 5 maal 2 verschillende wijnen. Afhankelijk van het seizoen is er een bepaalde verdeling wit, rood & rosé, maar als u liever alléén wit of rood wenst dan kan dat natuurlijk ook.

De wijndoos met 10 prachtige wijnen kost slechts €80,00 euro.

De waarde in de doos is altijd minimaal €85,00 dus u heeft naast de thuisbezorging, diversiteit en wijnbeschrijvingen ook altijd minimaal €5,00 voordeel.

Heeft u interesse, vragen of wilt u de kwartaal box een keer vrijblijvend uitproberen?

Mail naar info@smaakvanhetzuiden.nl

of sms/app naar: 06 55101696

Wijnhandel & Kookstudio Smaak van het Zuiden

Herenstraat 103

2282 BS Rijswijk ZH

Tel: 06 – 55 10 16 96

E-mail: info@smaakvanhetzuiden.nl

Website: www.smaakvanhetzuiden.nl

Schoonheidsontroering

Blockbuster. Het woord is voor het eerst gebruikt tijdens de Tweede Wereldoorlog. Als aanduiding voor een bom die in één klap een heel huizenblok in puin kon leggen. Alleen al door de klank een toepasselijke naam. Je ziet het voor je. Blockbusters zijn óók films waarvan tevoren – nog voor ze zijn uitgebracht - al wordt aangenomen dat het enorme publiekstrekkers en dus kassuccessen zullen zijn. En er zijn tentoonstellingen die inslaan als een bom. In drie dagen tijd waren alle 450 duizend kaartjes voor de Vermeer tentoonstelling in het Rijksmuseum uitverkocht. Op sociale media lees je de frustraties van wie talloze pogingen ondernam om online kaarten te reserveren op de voortdurend vastlopende site van het Rijksmuseum. Slimmeriken zouden voor (veel) meer geld dan de aanschafprijs kaartjes via Marktplaats te koop aanbieden. De tentoonstelling in het Van Gogh Museum over Klimt en zijn tijd, rond de vorige eeuwwisseling, was op sommige dagen compleet uitverkocht.

Het is geregeld een hele kunst om binnen te komen bij de kunst. Online kaartjes reserveren mét tijdslot. Musea begonnen ermee tijdens Corona, in een poging open te blijven door bezoekers zoveel mogelijk te spreiden en afstand van elkaar te laten houden. Het moest weer even op gang komen, de loop was er uit. Musea zijn hun magere Coronajaren nog niet te boven. Inmiddels lijkt het hek van de dam. Online reserveringen mét tijdslot zijn nu vereist om bezoekersstromen langs spraakmakende exposities te leiden. Massaal zijn we bezig om onze honger naar kunst te stillen.

Mijn editie van Van Dale, de driedelige, veertiende, herziene uitgave van het groot woordenboek van de Nederlandse taal, heeft er negen kolommen voor nodig. Om

de betekenis te omschrijven van “kunst” tot en met “kunstzinnig” en alles wat daar in alfabetische volgorde aan samengestelde woorden tussen zit. Het lemma “kunst” zelf telt dertien verschillende betekenissen. De eerste hebben veelal te maken met kennis, wetenschap, vaardigheid, bekwaamheid. Je herkent er de oorsprong van het woord in en aan: kunnen, weten. Van geneeskunst tot roeikunst. Van kookkunst tot handwerkunst. Navigatiekunst. Compositiekunst. Toonkunst. Boekdrukunst. Dichtkunst. Bij uitleg dertien staat “het vermogen om dat wat in geest of gemoed leeft of daarin gewekt is tot uiting of voorstelling te brengen op een wijze die schoonheidsontroering kan veroorzaken.” Schoonheidsontroering, wat een prachtig woord. Iets willen uitbeelden, vertellen, verklanken dat je raakt.

Dat is de rode draad in alle verhalen van wie op de een of andere manier met kunst bezig is. Getuige ook de verhalen van de wijkbewoners die in de loop der jaren in deze wijkkrant hun verhaal deden en dat in deze editie doen.

Komende mei vindt weer Kunst ter Plekke plaats. Onze eigen “blockbuster”, altijd drukbezocht. Twee jaar geleden trokken we langs de ramen die als etalage van een galerie waren ingericht. Nu mogen we weer binnenskamers komen. Zonder tijdslot. Niet nodig te reserveren. Komt allen en kijk, luister naar hoe onze wijkkunstenaars zich laten inspireren. En laat je ontroeren.

Barbara Schilperoot

**Ga fit de zomer in met jouw
Personal Fit programma!**

Jouw zomer start vandaag!

**Personlijke begeleiding door ons gespecialiseerde
team van fysio's maakt je echt zomerfit!**

**Maak direct een afspraak voor een gratis intake!
De zomer begint al over 3 maanden!**

Maak direct een afspraak! Bel 085-0220320

FYSIOPRAKTIJK RIJSWIJK